

СХВАЛЕНО  
розпорядженням Кабінету Міністрів  
України  
від \_\_\_\_\_ 2023 р. № \_\_\_\_\_

## **СТРАТЕГІЯ ДЕРЖАВНОЇ наркополітики на період до 2030 року**

### **Проблема, яка потребує розв'язання**

Інтеграція України до світової та європейської спільноти, виконання визначених Організацією Об'єднаних Націй (далі – ООН) Цілей сталого розвитку вимагає удосконалення політики у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, відповідно до принципів інтегрованого та збалансованого підходу, що має відповідати як потребам забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю, безпеки громадян, так і неухильного дотримання прав та свобод людини.

Відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Україною взято зобов'язання вести боротьбу з організованою злочинністю та легалізацією (відмиванням) коштів, зменшувати постачання та попит на незаконні наркотичні засоби. Водночас Цілями сталого розвитку за напрямом забезпечення здоров'я та благополуччя передбачено створення умов для безперешкодного доступу до лікування, послуг з профілактики та життєво необхідного лікування, зокрема із використанням наркотичних лікарських засобів для всіх осіб, які цього потребують.

Вживання наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів не за медичним призначенням несе значні ризики для громадського здоров'я та суспільного добробуту, економіки та національної безпеки держави сприяючи погіршенню криміногенної ситуації, залученню осіб до кримінальної діяльності з вироблення та розповсюдження наркотичних засобів, збільшенню витрат пов'язаних із системою кримінального судочинства, охорони здоров'я, утримання в місцях позбавлення волі тощо. Окрім формування залежності та підвищення ризику смерті внаслідок передозування, зловживання наркотичними засобами, психотропними речовинами та їх аналогами, це пов'язано із підвищеним ризиком інфікування ВІЛ, туберкульозом, вірусними гепатитами В та С, створенням передумов для аварій, травматизму та нещасних випадків, а також для насильства, самогубства та інших соціально небезпечних явищ. Зловживання наркотичними

засобами призводить до значного погіршення якості життя та скорочення його тривалості, втрати працездатності.

Відповідно до останніх даних біоповедінкового дослідження, проведеного у 2018 році, в Україні 317 000 осіб вживають наркотичні засоби ін'єкційно. В свою чергу, кількість осіб, які вживають наркотичні засоби іншим шляхом, окрім ін'єкційного, наразі невідома, проте, за оцінками експертів, їх кількість в декілька разів перевищує кількість осіб, які віддають перевагу ін'єкційному способу вживання.

Європейське опитування учнів щодо вживання алкоголю та наркотиків — ЕСПАД, проведене у 2019 році, показало, що серед підлітків 15-16 років 17,6% мали досвід вживання наркотиків.

Незважаючи на значне поширення вживання наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів, наразі існує обмежений доступ до заходів з ефективною профілактики, виявлення та лікування розладів, пов'язаних із їх вживанням, а також обмежений доступ до наркотичних лікарських засобів, що призначаються з лікувальною метою. За міжнародними оцінками, в світі лише одна особа з десяти, яка має розлади, пов'язані із вживанням наркотичних засобів, отримує відповідне лікування. Традиційна репресивна політика щодо наркотиків, що не враховує необхідність забезпечити доступ до послуг з профілактики, зменшення шкоди та лікування, зазвичай призводить до надмірної зарегульованості доступу до наркотичних лікарських засобів, зокрема таких, які використовуються при лікуванні залежності або больового синдрому, стигматизації та маргіналізації осіб, які мають розлади, пов'язані із їх вживанням. Так, провідні міжнародні правозахисні організації, зокрема Human Rights Watch, зазначають, що серед всього світового споживання морфіну, який використовується для знеболення, 92% використовується в країнах, які налічують 17% світової популяції, в свою чергу 50% населення світу живе в країнах, які споживають лише 1% опіїдних анальгетиків.

Прийняття Стратегії дозволить запровадити ефективну наркополітику, яка включатиме компоненти зменшення попиту на наркотичні засоби, психотропні речовини та їх аналоги, що знаходяться в незаконному обігу, через впровадження заходів з популяризації здорового способу життя, раннього виявлення проблем залежності та інших розладів психіки і поведінки, своєчасного та якісного надання медичної та психосоціальної допомоги особам, що її потребують, їх ресоціалізацію, а також активності за напрямом зменшення пропозиції на незаконному ринку наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, протидії їх незаконному обігу, боротьбі з організованими злочинними угрупованнями

у сфері наркобізнесу, на ліквідацію каналів постачання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів та торгівлі ними.

Державна стратегія наркополітики на період до 2030 року базується на положеннях Конституції України, національного законодавства та відповідних міжнародно-правових документах ООН, Ради Європи і ЄС, включаючи Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод, згідно з якою ніхто не може бути підданий катуванню, нелюдському чи такому, що принижує гідність, поведженню або покаранню.

### **Мета і строки реалізації Стратегії**

Метою Стратегії є зменшення попиту на наркотичні засоби, психотропні речовини або їх аналоги, забезпечення протидії їх незаконному обігу, покращення стану дотримання прав людини і соціального, медичного, психологічного та економічного добробуту населення держави через популяризацію здорового способу життя та створення для цього відповідних умов, в тому числі для дітей, підлітків та молоді, а також покращення доступності до наркотичних лікарських засобів, надання якісної медичної та психосоціальної допомоги, соціальних послуг для осіб, які цього потребують, та програм зменшення шкоди.

Для досягнення зазначеної мети необхідним є переорієнтація заходів протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів для осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів від кримінально-караних до адміністративно-виправних, медичних, психосоціальних та профілактичних.

Стратегія базується на таких стратегічних пріоритетах:

удосконалення заходів протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів, корупції пов'язаної з цим;

підрив економічних засад функціонування наркобізнесу;

профілактика вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без медичних показань та підвищення поінформованості населення (запобігання зловживанню, підвищення обізнаності про шкідливий вплив наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів);

підвищення рівня публічної безпеки та спрямованості на протидію організованій наркозлочинності, використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, отруйних чи сильнодіючих речовин або отруйних чи сильнодіючих лікарських

засобів, а також на активізацію виявлення каналів незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів;

підвищення ефективності боротьби зі злочинами у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів;

забезпечення доступу до необхідних профілактичних засобів та ефективних методів лікування осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

впровадження ефективних заходів зі зниження ризику та шкоди для здоров'я осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

забезпечення дотримання права на профілактику та лікування осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, які перебувають в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби України (далі – ДКВС), а також на обліку в органах пробації;

вдосконалення нормативно-правових актів України шляхом розробки, узгодження і внесення змін, необхідних для ефективного виконання завдань, визначених Стратегією.

Основними принципами Стратегії є:

законність, дотримання прав людини та недопущення дискримінації і стигматизації осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

пріоритетність права на здоров'я – справедливого, безперешкодного доступу осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів до медичної та психосоціальної допомоги (профілактики, діагностики, лікування, реабілітації, ресоціалізації та інше) та послуг зі зменшення шкоди;

гуманність – забезпечення пріоритетності права на здоров'я та справедливого, безперешкодного доступу пацієнтів, долучення до програми замісної підтримувальної терапії та в інших випадках до наркотичних лікарських засобів, лікування, послуг з профілактики, зменшення шкоди, діагностики та медичної і психосоціальної допомоги;

прозорість та відкритість – надання громадськості інструментів її змістовного залучення та впливу і забезпечення належної підзвітності, а також відповідальності суб'єктів управління;

ґрунтовність – формування підходів на основі доказових, експертних та об'єктивних даних з усвідомленням послідовності процесів та з урахуванням оптимального використання наявних та потенційних ресурсів;

проактивність – формування державної політики та заходів у режимі випередження прогнозованих викликів та із забезпеченням можливості внесення обґрунтованих корективів з метою вдосконалення підходів до реалізації Стратегії;

вимірюваність цілей та критичного оцінювання – визначення чітких проміжних та кінцевих цілей та завдань, ефективність досягнення яких може бути виміряна та оцінена;

міжсекторальна співпраця – ефективна взаємодія, координація спільних зусиль та ефективне врядування шляхом розподілу повноважень між виконавцями відповідно до їх повноважень та притаманних їм функцій, а також посилення ролі громадських об'єднань у цій співпраці;

спадкоємність та наступність – збереження орієнтації на цілі та завдання, визначені Стратегією, незалежно від політичних чи інших чинників, накопичення та передача позитивного досвіду, управлінського, наукового та технічного потенціалу;

інноваційність – впровадження та використання нових технологій для вдосконалення моніторингу, аналізу й реагування на загрози.

### **Функції та повноваження суб'єктів формування та реалізації наркополітики**

Суб'єктами формування і реалізації наркополітики є:

МОЗ – у сфері забезпечення формування наркополітики з питань обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, профілактики та протидії їх вживанню без медичних показань, координації діяльності органів виконавчої влади із зазначених питань; сфері створення, виробництва, контролю якості та реалізації наркотичних лікарських засобів; надання медичної допомоги щодо їх застосування; лікування, реабілітації наркозалежних осіб;

МВС – у сфері забезпечення формування державної політики щодо боротьби із злочинністю, зокрема в контексті Стратегії, з організованою злочинністю та наркобізнесом, незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин або

їх аналогів та правопорушеннями, пов'язаними з розповсюдженням, обігом чи вживанням наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

Національна поліція – у сфері протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, запобігання витоку наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів з об'єктів їх легального обігу в нелегальний, попередження та розкриття злочинів, пов'язаних із незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, а також проведення профілактичних заходів у цій сфері;

Служба безпеки України – у сфері протидії незаконному міжнародному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, проведення контррозвідувальних і оперативно-розшукових заходів, попередження, запобігання та розкриття злочинів в організованих формах, що вчиняються на транснаціональному рівні;

Офіс Генерального прокурора – у сфері здійснення протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів в межах покладених на нього завдань та визначених функцій;

Адміністрація Держприкордонслужби – у сфері реалізації завдань, пов'язаних з протидією незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів транскордонного характеру, контрабандній діяльності, у тому числі у взаємодії із компетентними органами та військовими формуваннями іноземних держав, міжнародними організаціями в порядку і на засадах, установлених законодавством;

Держмитслужба – у сфері здійснення боротьби з порушеннями під час застосування законодавства з питань державної митної справи, виявлення, попередження, припинення контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, забезпечує та здійснює контроль за застосуванням відповідно до закону заходів тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності під час переміщення товарів через митний кордон України та після завершення операцій з митного контролю та митного оформлення;

Держлікслужба – у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, і прекурсорів, протидії їх незаконному обігу, контролю за ввезенням на митну територію України, вивезенням з території України та транзитом через територію України наркотичних (психотропних) лікарських засобів;

МОН, Мінсоцполітики, Мінмолодьспорт, Нацсоцслужба та інші центральні органи виконавчої влади – у сфері профілактики вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

центральні органи виконавчої влади в межах своєї компетенції та з урахуванням інтересів підприємств, установ, організацій, що належать до сфери їх управління, беруть участь у формуванні наркополітики з питань обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, протидії їх незаконному обігу та надають пропозиції до проєктів нормативно-правових актів, що регулюють порядок здійснення діяльності у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів;

заклади охорони здоров'я, реабілітаційні центри, юридичні та фізичні особи – підприємці, включені до розділу «Надавачі соціальних послуг» Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг, що надають соціальні послуги особам/сім'ям, які мають невиліковні хвороби, хвороби, що потребують тривалого лікування, психічні та поведінкові розлади, у тому числі внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (далі – надавачі соціальних послуг), незалежно від форми власності, неурядові організації – у сфері надання медичної та психосоціальної допомоги, реабілітації та ресоціалізації, а також зменшення шкоди, ефективного застосування наркотичних лікарських засобів при хронічних патологічних станах;

органи місцевого самоврядування – у сфері організації виконання законодавства з питань обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів на відповідних територіях в межах їх повноважень;

громадські об'єднання, неурядові організації інших держав, міжнародні неурядові організації, представники спільнот людей, що вживають наркотичні засоби, психотропні речовини або їх аналоги – у сфері надання консультативної, технічної, просвітницької, психосоціальної допомоги та ресоціалізації.

### **Шляхи і способи розв'язання проблеми**

Стратегічні цілі розподілені відповідно до основних векторів реалізації Стратегії на:

популяризацію здорового способу життя, зменшення попиту на наркотичні засоби, психотропні речовини або їх аналоги;

протидію незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, а також зменшення пропозицій таких засобів і речовин, які знаходяться у незаконному обігу та своєчасне їх вилучення;

забезпечення доступності наркотичних лікарських засобів для осіб, які цього потребують;

надання своєчасних та якісних послуг із діагностики, профілактики, медичної та психосоціальної допомоги, соціальних послуг особам з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, а також доступності комплексних програм зменшення шкоди.

Оперативні цілі визначають проміжні кроки та напрями діяльності, сукупність та взаємопов'язаність яких є інструментами досягнення стратегічних цілей.

### **Стратегічна ціль 1. Популяризація здорового способу життя, зменшення попиту на наркотичні засоби, психотропні речовини або їх аналоги.**

Забезпечення збереження здорового та працездатного населення держави, формування навичок здорового способу життя особливо у дітей, підлітків та молоді, а також осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах та осіб, що знаходяться в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах ДКВС.

Оперативна ціль 1. Запобігти залученню населення до зловживання психоактивними речовинами.

Завдання:

імплементувати в національне законодавство найкращі міжнародні рекомендації та доведені практики профілактики вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без медичних показань;

розробити національні стандарти з профілактики зловживання наркотичними речовинами, що може призвести до систематичного вживання, формування залежності та подальших розладів психіки та поведінки;

впровадити загальнонаціональні та територіальні заходи з підвищення загального рівня поінформованості та розуміння сутності та масштабів проблем, пов'язаних з вживанням наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, особистих ризиків та наслідків такого зловживання, способів їх уникнення серед дітей, підлітків, молоді, осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, осіб, які перебувають в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах ДКВС, а також на обліку в органах пробації;

впровадити комплексні комунікаційні програми, спрямовані на населення у цілому, особливо на дітей, підлітків, молодь, осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, осіб, які перебувають в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах ДКВС, а також на обліку в органах пробації, включаючи



програми, спрямовані на розвиток життєвих навичок громадян, задля формування свідомого і відповідального ставлення до власного здоров'я;

впровадити програми щодо запобігання зловживанню психоактивними речовинами здобувачами освіти;

впровадити інформаційні і освітні заходи, спрямовані на розвиток батьківських навичок у контексті запобігання вживанню наркотичних засобів та психотропних речовин не за медичними показаннями;

забезпечити проведення інформаційних і освітніх заходів з педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками закладів освіти та працівниками надавачів соціальних послуг, які спрямовані на розвиток компетенцій первинної профілактики;

впровадити комплексні заходи спрямовані на покращення психологічного клімату в закладах освіти та протидії булінгу (цькуванню);

посилити співпрацю з органами місцевого самоврядування, яка буде спрямована на здійснення спільних заходів щодо популяризації здорового способу життя та створення умов для його реалізації.

Оперативна ціль 2. Попередити зловживання/формування залежності в осіб, які вживають наркотичні засоби, психотропні речовини або їх аналоги.

Завдання:

законодавчо закріпити проведення постійної медійної кампанії проти наслідків для здоров'я від вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, відповідно до міжнародного досвіду із визначенням відповідальних серед представників телебачення, радіомовлення та засобів масової інформації;

впровадити програми раннього скринінгу вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів з подальшим супроводом у ході отримання послуг з діагностики, медичної та психосоціальної допомоги, соціальних послуг та проведення короткострокових втручань;

досягти високого рівня обізнаності психологів, медичних та соціальних працівників, працівників молодіжних центрів, педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників закладів освіти, надавачів соціальних послуг, роботодавців та представників трудових колективів та військовослужбовців, а також батьків або осіб, які їх замінюють, (або батьків або інших законних представників дітей), щодо ознак, які можуть свідчити про вживання дітьми, підлітками та молоддю

наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, а також щодо алгоритму їх дій у разі виявлення цих ознак;

розробити та впровадити алгоритми міжсекторальної взаємодії та роботи мультидисциплінарних команд у роботі з дітьми, підлітками та молоддю, які вживають наркотичні засоби, психотропні речовини або їх аналоги та мають фактори особистої вразливості щодо зловживань та формування залежностей;

розробити та впровадити алгоритми міжсекторальної взаємодії мультидисциплінарних команд у роботі з особами, які перебувають в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах ДКВС, а також на обліку в органах пробації;

впровадити систему переадресації осіб, які вживають/зловживають психоактивними речовинами, до програм зменшення шкоди та лікування;

розробити та впровадити стандартизацію процесу запобігання доступу до робіт з підвищеною небезпекою осіб, які мають ознаки сп'яніння;

спрямувати діяльність всіх суб'єктів наркополітики на зниження незаконного попиту на наркотичні засоби, психотропні речовини або їх аналоги, що включає профілактику, подолання стигматизації, лікування та реабілітацію осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, а також ефективну протидію правоохоронних органів незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів.

## **Стратегічна ціль 2. Забезпечення доступності наркотичних лікарських засобів для осіб, які цього потребують.**

забезпечити дотримання прав та свобод громадян на якісне та своєчасне знеболення, отримання за призначенням лікаря наркотичних лікарських засобів, внесених до Державного реєстру лікарських засобів України, у тому числі тих, що використовуються для наукових цілей.

Оперативна ціль 1. Забезпечити доступ до лікування з використанням наркотичних лікарських засобів.

Завдання:

удосконалення Порядку ввезення на територію України наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів для виготовлення лікарських засобів, стандартів для наукових цілей, їх подальшої реєстрації та вивезення з території

України наркотичних лікарських засобів, встановленого Кабінетом Міністрів України;

запровадження системи контролю за дотриманням протоколів лікування за нозологіями, у тому числі щодо своєчасності призначення наркотичних лікарських засобів;

подальший розвиток впровадження електронного рецепта на наркотичні лікарські засоби;

удосконалення Порядку ввезення в Україну наркотичних лікарських засобів з метою створення можливості продовження лікування, розпочатого поза межами України, затвердженого МОЗ;

розроблення Порядку використання наркотичних лікарських засобів для надання медичної допомоги військовослужбовцям та особам рядового і начальницького складу, які виконують завдання під час здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, під час дії воєнного, надзвичайного стану, особливого періоду;

сприяння реєстрації та впровадженню нових видів наркотичних лікарських засобів, у тому числі спрощення їх ввезення на територію України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України;

створення системи державної підтримки виробників лікарських засобів та аптечних закладів, які мають ліцензії на провадження діяльності з обігу наркотичних лікарських засобів, з метою розширення їх переліку та доступності;

перспективне формування державного замовлення на закупівлю лікарських засобів, які містять наркотичні лікарські засоби, психотропні речовини, і прекурсори;

сприяння вітчизняному виробництву та використанню в умовах стаціонарного та амбулаторного лікування пероральними (таблетованими) формами опіоїдних анальгетиків пролонгованої дії.

Оперативна ціль 2. Сприяння розвитку паліативної допомоги.

Завдання:

системне проведення національної оцінки потреби у паліативній допомозі та необхідних наркотичних лікарських засобах, передусім для полегшення болю;

розроблення та прийняття відповідно до принципів ВООЗ стандартів та клінічних протоколів надання паліативної допомоги;

введення медичних спеціальностей «лікар з надання паліативної допомоги» та «сестра медична з надання паліативної допомоги»;

створення необхідних умов для безпечного використання наркотичних лікарських засобів в домашніх умовах;

включення обов'язкового навчального курсу з паліативної допомоги в освітні програми підготовки студентів і післядипломної перепідготовки лікарів, фельдшерів, молодшого медичного персоналу, консультантів та соціальних працівників.

**Стратегічна ціль 3. Надання своєчасних та якісних послуг із діагностики, профілактики, медичної та психосоціальної допомоги, соціальних послуг особам з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, а також доступності комплексних програм зменшення шкоди.**

Забезпечити дотримання прав та свобод громадян на якісне та своєчасне отримання послуг із діагностики, профілактики, медичної та психосоціальної допомоги, соціальних послуг, а також доступності до комплексних програм зменшення шкоди.

Оперативна ціль 1. Організувати надання послуг із діагностики, медичної та психосоціальної допомоги, соціальних послуг, реабілітації та ресоціалізації для осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів та забезпечення доступу до програм зменшення шкоди.

Завдання:

внесення змін до існуючих стандартів медичної та психосоціальної допомоги особам з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

вдосконалення національних процедур та стандартів виявлення, підтвердження ознак наркотичного сп'яніння, діагностики стану наркотичного сп'яніння;

запровадження системи раннього виявлення незаконного вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, зокрема серед підлітків та молоді, як профілактики формування залежності та ефективного надання медичної допомоги особам з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

розроблення стандартів вторинної профілактики вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів для всіх видів медичної допомоги;

запровадження роботи міждисциплінарних груп із надання психологічної, медичної та психосоціальної допомоги особам з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

розширення обсягу програм зменшення шкоди та впровадження нових підходів щодо їх надання відповідно до міжнародних стандартів медичної допомоги та профілактики розладів психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

впровадження пілотних проєктів з профілактики інфекційних захворювань, зменшення шкоди від вживання та попередження смертності у результаті передозувань у зв'язку із вживанням наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

пілотування нових підходів до надання послуг та розширення доступу до існуючих програм лікування осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, зокрема до замісної підтримувальної терапії та інших заснованих на науково обґрунтованих методах лікування;

гарантування якості надання послуг з реабілітаційної допомоги, зокрема шляхом впровадження заходів з стандартизації та моніторингу якості таких послуг, їх стандартизації;

розроблення та впровадження ефективних маршрутів пацієнтів з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, для отримання послуг зі зменшення шкоди, лікування та реабілітації після звільнення з місць позбавлення волі;

розширення доступу до лікування осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів та інших коморбідних станів шляхом оптимізації маршруту пацієнта, децентралізації послуг та розширення мережі їх надавачів;

реалізація заходів з ресоціалізації для осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (допомога в працевлаштуванні, надання правової допомоги тощо);

попередження фактів незаконного лікування осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

удосконалення застосування правового механізму спонукання осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів до проходження діагностики та лікування, медичної та соціальної реабілітації;

забезпечення доступу до безкоштовних послуг з реабілітації та ресоціалізації;

розроблення та впровадження стандартів медичної та психосоціальної допомоги особам з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

надання медичної та психосоціальної допомоги особам, які вчиняють акти домашнього насильства у стані наркотичного сп'яніння;

розбудова заходів з ресоціалізації в місцевих громадах, включаючи програми відновлення на базі спільнот за принципом «рівний-рівному», груп взаємодопомоги тощо;

надання соціальних послуг особам/сім'ям, які мають невиліковні хвороби, хвороби, що потребують тривалого лікування, психічні та поведінкові розлади, у тому числі внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.

Оперативна ціль 2. Удосконалити систему організації та надання медичної допомоги у забезпеченні протидії стигмі, дискримінації та впровадження альтернативи покаранню.

Завдання:

періодичний перегляд Таблиць невеликих, великих та особливо великих розмірів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, які знаходяться у незаконному обігу, затверджених МОЗ;

перехід від застосування заходів кримінально-правового характеру до медичних, психосоціальних та профілактичних заходів щодо правопорушень, пов'язаних із зберіганням наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів у невеликих розмірах для особистого вживання без мети збуту шляхом внесення відповідних змін відповідних нормативно-правових актів;

проведення інформаційних та освітніх заходів, спрямованих на протидію стигматизації та дискримінації осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

здійснення громадського захисту прав осіб, що вживають наркотичні засоби, психотропні речовини або їх аналоги, у тому числі за наявності потреби їх адвокацію.

Оперативна ціль 3. Організація лікування осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах ДКВС.

удосконалення процесу скринінгу та тестування ув'язнених та засуджених у слідчих ізоляторах та установах виконання покарань ДКВС з метою виявлення проблем, пов'язаних із вживанням наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

реалізація заходів, спрямованих на забезпечення доступу до всіх видів лікування та психосоціальної реабілітації, передбачених законодавством України, осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, з числа осіб, узятих під варту та засуджених;

подальше впровадження програм комплексного лікування з використанням препаратів замісної підтримувальної терапії осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання опіоїдів, які перебувають у слідчих ізоляторах та установах виконання покарань ДКВС;

визначення порядку та налагодження взаємодії закладів охорони здоров'я, органів та підрозділів Національної поліції, Нацгвардії, органів та установ ДКВС щодо надання медичної допомоги та психосоціальної реабілітації осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, які перебувають в слідчих ізоляторах та установах виконання покарань ДКВС.

Оперативна ціль 4. Створити ефективну систему епідеміологічного нагляду за поширеністю вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів та впровадити ефективний моніторинг і оцінку ефективності заходів, що вживаються в рамках реалізації наркополітики.

Завдання:

удосконалення існуючої системи збору, узагальнення та аналізу даних щодо ключових індикаторів оцінки ефективності наркополітики, що пов'язані із медичними та соціально-економічними наслідками вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

забезпечення проведення періодичних досліджень щодо тенденцій вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, шляхів їх придбання серед різних груп населення та ризикованих практик, пов'язаних із вживанням;

проведення моделювання наслідків та формування економічних прогнозів щодо навантаження на систему охорони здоров'я та економіку держави у зв'язку із вживанням наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, висновки якого будуть використані для прийняття рішень щодо необхідних інвестицій і заходів із формування ефективної наркополітики.

**Стратегічна ціль 4. Протидія незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, а також зменшення пропозицій таких засобів і речовин, які знаходяться у незаконному обігу, та своєчасне їх вилучення.**

Мінімізація наявності у незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, у тому числі їх нових форм, зменшення можливостей для витоку у незаконний обіг наркотичних лікарських засобів.

Основна ціль правоохоронних органів – організація протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, виявлення, недопущення вчинення та розкриття правопорушень, а також проведення профілактичних заходів, спрямованих на зменшення пропозиції таких засобів та речовин у незаконному обігу.

Ефективність правоохоронної діяльності у цій сфері повинна підвищуватися насамперед за рахунок виявлення та припинення контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин, незаконного виготовлення та розповсюдження їх на території держави, а також недопущення надходження в незаконний обіг наркосировини та прекурсорів для незаконного виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, для чого необхідно:

Оперативна ціль 1. Зменшити кількість доступних на нелегальному ринку наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів або їх аналогів.

Завдання:

перекриття каналів ввезення наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів на територію України, вивезення з території України, транзиту через територію України;

виявлення та припинення розповсюдження нових наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;



припинення діяльності місць незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

забезпечення виявлення та документування, пов'язаних з наркобізнесом, протиправної діяльності організованих злочинних угруповань;

недопущення обігу аналогів або нових форм наркотичних засобів або психотропних речовин, заборонених до обігу на території України згідно із законодавством;

проведення оперативно-розшукових заходів, спрямованих на боротьбу з відмиванням доходів, отриманих від злочинної діяльності, пов'язаної з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, вдосконалення законодавства в частині врегулювання розшуку та конфіскації активів, отриманих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

проведення заходів, спрямованих на протидію розповсюдженню наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів з використанням мережі «Інтернет», реклами, пропагування з використанням візуальних носіїв;

посилення інформаційної роботи серед населення про відповідальність за незаконні дії з наркотиками та наркотичними лікарськими засобами, а також шкоди у разі їх вживання за відсутності медичних показань;

запобігання незаконному використанню наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів та наркотичних лікарських засобів;

проведення контррозвідувальних та оперативно-розшукових заходів, спрямованих на викриття та припинення спроб використання членами терористичних організацій та інших злочинних угруповань доходів, отриманих в результаті наркобізнесу, для фінансування своєї діяльності;

проведення щорічних оперативно-профілактичних заходів із виявлення і знищення незаконних посівів нарковмісних рослин виду мак снотворний та рослини роду коноплі, недопущення незаконного отримання з таких рослин наркосировини;

забезпечення постійного вдосконалення матеріально-технічної бази лабораторій, які здійснюють дослідження наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, у тому числі експертно-криміналістичних, забезпечення безперервності надходження до них порівняльних зразків, стандартів наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів.

Оперативна ціль 2. Попередити виток наркотичних лікарських засобів через впровадження ефективних заходів державного регулювання та контролю.

Завдання:

запровадження системи попередження витоку підконтрольних речовин з об'єктів їх легального обігу в нелегальний;

визначення порядку діяльності, пов'язаної з обігом стандартних зразків наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів державними спеціалізованими установами – суб'єктами судово-експертної діяльності;

запровадження нових технологій отримання інформації про факти незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, зокрема їх продаж через мережу «Інтернет», способи контрабанди та приховування слідів злочину, виробництва і створення нових видів наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів та комбінацій;

удосконалення механізму міжвідомчої взаємодії у сфері протидії наркозлочинності шляхом обміну інформацією, досвідом роботи, проведенням спільних заходів, участі у науково-дослідних розробках та дослідженнях;

вдосконалення порядку обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів у закладах охорони здоров'я усіх форм власності, виробництва і реалізації суб'єктами господарювання фармацевтичного ринку, у тому числі впровадження верифікації для підконтрольних лікарських засобів із 2D-кодуванням, від виробництва або ввезення на територію України лікарських засобів, у тому числі й для тих, що містять малу кількість наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів до їх отримання пацієнтом, запровадивши при цьому юридичну відповідальність за порушення правил їх обігу;

налагодження співпраці з Державною митною службою України, у тому числі впровадження електронної системи управління запасами лікарських засобів та медичними виробами e-Stok, запровадження верифікації для підконтрольних лікарських засобів із використанням 2D-кодування;

вдосконалення законодавства щодо протидії розповсюдженню наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів з використанням мережі «Інтернет»;

вдосконалення законодавства з метою забезпечення нормативно-правового регулювання профілактики вживання та збуту наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів у громадських будинках та спорудах (ресторани, кафе, бари, нічні клуби, кінотеатри тощо), встановлення юридичної відповідальності власників закладів за недотримання вимог щодо забезпечення такої профілактики.

Оперативна ціль 3. Недопущення обігу аналогів або нових наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.

Завдання:

розроблення та затвердження Порядку використання вилучених із незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів;

створення системи раннього оповіщення появи в незаконному обігу на території України нових наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів та розроблення механізму збирання інформації про такі речовини, які ще не перебувають під контролем, включаючи інформацію про їх хімічний склад, форми зловживання, канали збуту, торгові найменування та походження;

забезпечення ефективного механізму доповнення переліку аналогів наркотичних засобів та психотропних речовин у разі їх виявлення;

впровадження реєстру аналогів наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вилучаються із незаконного обігу;

своєчасне інформування компетентних органів стосовно виявлення аналогів або нових наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів та їх комбінацій.

Оперативна ціль 4. Зміцнення кадрового потенціалу правоохоронних органів.

Завдання:

підвищення рівня компетенції працівників правоохоронних органів, роботодавців, представників ДКВС, керівників військових формувань та інших шляхом проведення безперервного навчання та обміну міжнародним досвідом;

забезпечення участі та проведення тематичних семінарів та зустрічей про методи профілактики розладів психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

врахування європейського досвіду щодо підвищення кваліфікації та професійних навичок правоохоронних органів, у тому числі з розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

вдосконалення міжнародного співробітництва у сфері попередження, викриття та припинення діяльності транснаціональних наркоугруповань, які використовують територію України як ринок збуту наркотичних засобів,

психотропних речовин або їх аналогів та для налагодження транзитного переміщення наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів територією України;

обмін досвідом та інформацією з зарубіжними партнерами та іншими урядовими та неурядовими організаціями щодо новітніх методів протидії наркозлочинності.

Під час реалізації Стратегії використовуються підходи та інструменти, спрямовані на ефективне та комплексне виконання передбачених нею завдань та досягнення стратегічних та оперативних цілей.

Урядові плани заходів, на основі яких визначаються загальнонаціональні, регіональні та місцеві програмні заходи, визначають ключові пріоритети та короткострокові завдання, сукупність та послідовність яких повинна бути спрямована на досягнення основних цілей Стратегії.

Стратегічне планування, загальна координація, забезпечення взаємодії та інтеграції політик, пов'язаних з реалізацією Стратегії, а також моніторинг та оцінка її виконання і доведення результатів такої оцінки до органів державної влади, заінтересованих сторін та суспільства покладається на МОЗ.

### **Управлінські та організаційні інструменти**

Реалізація Стратегії потребує чіткого розподілу функцій і повноважень між усіма суб'єктами наркополітики у частині її формування та реалізації, визначення головного органу, що відповідає за формування наркополітики та координацію її впровадження.

Інструментами, що впливають на ефективність реалізації Стратегії та базуються на її керівних засадах та принципах, є:

координація МОЗ у формуванні та реалізації державної політики щодо обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, протидії їх незаконному обігу;

ефективна міжсекторальна та міжвідомча співпраця у частині реалізації цілей та завдань Стратегії, участь всіх суб'єктів реалізації наркополітики у досягненні визначених цілей Стратегією цілей;

міжнародна співпраця у частині регулярного обміну інформацією, оперативного реагування у частині появи нових наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, їх нелегального трафіка;

зменшення існуючих прогалин у доступі до якісних та ефективних послуг з профілактики, програм зменшення шкоди, медичної та психосоціальної допомоги та реабілітації для міського та сільського населення в окремих регіонах;

інтеграція послуг, програм та заходів як в рамках виконання стратегічних та оперативних цілей Стратегії, так і з іншими національними заходами у сфері охорони здоров'я, соціального захисту населення, освіти, регіонального розвитку, забезпечення національної безпеки тощо;

налагодження співпраці та заохочення соціально відповідального бізнесу до виконання завдань, передбачених Стратегією, зокрема у частині реалізації заходів первинної профілактики та протидії негативним соціальним наслідкам, пов'язаним із вживанням наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів;

уніфікація та стандартизація підходів щодо профілактики, діагностики, медичної та психосоціальної допомоги, реабілітації і ресоціалізації особам з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.

### **Фінансові інструменти**

Однією з основних умов реалізації Стратегії є забезпечення сталого фінансування пов'язаних з нею програм та заходів, зокрема:

забезпечення пріоритету фінансування програм щодо зменшення попиту та пропозиції на наркотичні засоби, психотропні речовини або їх аналоги, програм зменшення шкоди, діагностики та надання медичної та психосоціальної допомоги (включаючи реабілітацію) осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, розширення доступу до лікування наркотичними лікарськими засобами для осіб, які цього потребують, за рахунок державного та місцевих бюджетів;

узгодження планування заходів та процесів із забезпечення реалізації Стратегії з бюджетним процесом в Україні;

проведення комплексного аналізу видатків та оцінки заходів щодо економічної ефективності заходів із реалізації завдань Стратегії;

забезпечення багаторівневості та компліментарності фінансування заходів за рахунок державного та місцевих бюджетів, ресурсів громад та уникнення його дублювання, в тому числі з інших джерел.

### **Інструменти громадської участі та контролю**

Процеси, пов'язані з реалізацією Стратегії, повинні містити належний механізм залучення заінтересованих сторін до обговорення та прийняття рішень, а інформація про її реалізацію повинна бути максимально відкритою, що потребує:

включення представників заінтересованих сторін, зокрема громадських об'єднань, ключових груп населення та представників територіальних громад до процесів розроблення політик, прийняття рішень та забезпечення можливості внесення пропозицій до розгляду під час прийняття рішень;

удосконалення наявного механізму обміну інформацією і сприяння поширенню інформації про результати реалізації Стратегії серед широкого кола заінтересованих сторін та доведення її до відома громадськості через сучасні засоби масової інформації;

посилення ролі спільнот та місцевих громад у частині реалізації заходів з профілактики, підтримки під час одужання, ресоціалізації осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.

### **Інструменти у сфері управління даними**

Ефективність впровадження Стратегії пов'язана з якістю та доступністю даних, які використовуються для прийняття управлінських рішень щодо економічної доцільності та ефективності заходів з наркополітики, планування їх реалізації. Стратегічно важливою є організація належної системи моніторингу та оцінки ефективності національних заходів з наркополітики.

Для покращення алгоритмів управління інформацією необхідно:

запровадити ефективну систему збору та аналізу даних, на підставі яких приймаються управлінські рішення, зокрема у частині аналізу тенденцій щодо появи та поширення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (включаючи нові), тенденцій їх вживання, способів їх контрабандного ввезення, виробництва та розповсюдження;

розвинути та вдосконалити системи збору узагальнення та аналізу інформації/даних, моніторингу і оцінки заходів реалізації наркополітики;

розробити необхідні стандарти, впровадити та стандартизувати наявні інформаційні системи розрахунку потреби в наркотичних лікарських засобах, обсягів квот, ввезення їх та територію держави та вивезення, виготовлення, виробництва, призначень та відпуску, а також обліку осіб, які потребують лікування залежності та лікування із призначенням наркотичних лікарських засобів із використанням електронної системи охорони здоров'я, забезпечити обмін звітною

документацією між закладами охорони здоров'я всіх форм власності і суб'єктами, задіяними в організації ввезення та вивезення з митної території України цих лікарських засобів, виробництва, виготовлення тощо;

здійснити перехід від рутинного моніторингу до системи формування та постійного оновлення стратегічної інформації, її поширення і використання під час формування та впровадження заходів з протидії наркозлочинності;

запровадити індикатори для вимірювання ефективності національних заходів з реалізації наркополітики та регулярно відслідковувати їх виконання;

налагодити міжнародну співпрацю з метою забезпечення належного обміну інформацією та формування глобальних джерел статистичних даних.

### **Інструменти у сфері освіти та науки**

Людські ресурси, науковий та освітній розвиток є запорукою практичного впровадження заходів, що сприяють досягненню цілей та завдань, передбачених Стратегією. Для повноцінного використання сучасних підходів та кращих міжнародних практик необхідним є постійний розвиток потенціалу та дотримання високих стандартів у сфері освіти та науки, зокрема:

формування серед населення, медичних працівників, працівників закладів освіти та наукових установ тощо розуміння проблеми вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, природи залежності та методів профілактики і лікування;

проведення наукових досліджень для розробки нових підходів до формування програм та заходів, впровадження новітніх методів профілактики, діагностики та медичної і психосоціальної допомоги (включаючи використання нових наркотичних лікарських засобів);

проведення досліджень з питань наркополітики за рахунок коштів державного бюджету та забезпечення прямого використання отриманих даних у процесі прийняття рішень;

забезпечення підвищення кваліфікації осіб, які не мають медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні володіти основними практичними навичками з рятування та збереження життя людини, яка перебуває у невідкладному стані, з використанням онлайн ресурсів та платформ;

забезпечення розвитку неформальної, інформальної освіти та просвітницької роботи, спрямованих на формування здорового способу життя, усвідомленого

ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточення, безпечних поведінкових практик та профілактики захворювань;

забезпечення розвитку міжнародної співпраці для обміну даними, впровадження кращих міжнародних практик та технологій.

### **Очікувані результати. Моніторинг реалізації Стратегії**

Реалізація Стратегії в цілому, а також виконання заходів, що впроваджуються з метою досягнення її цілей та завдань, потребують проведення системного моніторингу відповідно до вимог меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством охорони здоров'я та Європейським моніторинговим центром з наркотиків та наркотичної залежності від 28 січня 2010 року № 984\_001-10, оцінки та розбудови єдиної методології для вдосконалення процесу стратегічного планування та виконання різнорівневих програм, проєктів міжнародної технічної допомоги та окремих заходів.

Для проведення оцінки результатів реалізації Стратегії щороку відбуватиметься збір, оцінка та узагальнення даних, отриманих від суб'єктів реалізації Стратегії щодо індикаторів наркотичної ситуації відповідно до Порядку проведення моніторингу наркотичної та алкогольної ситуації в Україні, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 року № 689 «Питання проведення моніторингу наркотичної та алкогольної ситуації в Україні» (Офіційний вісник України, 2019 р., № 63, ст. 2195), а також стану виконання цільових значень індикаторів.

Ключовими індикаторами ефективності реалізації Стратегії відповідно до її стратегічних цілей є:

Індикатор	Цільове значення 2023 року або за останніми наявними даними	Цільове значення 2025 року	Цільове значення 2030 року
<b>Стратегічна ціль 1. Стратегічна ціль 1. Популяризація здорового способу життя, зменшення попиту на наркотичні засоби, психотропні речовини або їх аналоги</b>			
Зниження рівня поширеності вживання наркотиків серед підлітків за результатами ЕСПАД, відсотки	17,6 (2019 р.)	15	10



Заклади середньої освіти, заклади професійної (професійно-технічної) освіти, де впроваджено програми протидії булінгу, відсотки		30	90
Заклади середньої освіти, заклади професійної (професійно-технічної) освіти, де впроваджено програми з розвитку батьківських компетенцій		30	90
Громади, де впроваджено програми з розвитку батьківських компетенцій		5	20
Затверджено Стандарти профілактики, кількість нормативно-правових актів		1	
<b>Стратегічна ціль 2. Забезпечення доступності наркотичних лікарських засобів для осіб, які цього потребують</b>			
Подальший розвиток впровадження електронного рецепта на наркотичні лікарські засоби		1	
Кількість осіб, які отримують знеболення від тих, що його потребують, відсотки			
Кількість осіб, які отримують адекватне знеболення, від осіб, які його потребують, відсотки			
<b>Стратегічна ціль 3. Надання своєчасних та якісних послуг із діагностики, профілактики, медичної та психосоціальної допомоги, соціальних послуг особам з розладами психіки та поведінки внаслідок вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, а також доступності комплексних програм зменшення шкоди</b>			
Охоплення осіб, які вживають наркотики ін'єкційно комплексними послугами з профілактики, від оціночного числа відсотки	46,3 (2021 р.)  30,06 (п/п 2022)	80	90
Охоплення замісною підтримувальною терапією, від оціночного числа осіб, що вживають опіюди ін'єкційно та мають залежність, відсотки	8,6 (останні данні)	15	40

Поширеність ВІЛ серед осіб, які вживають наркотики ін'єкційно, відсотки	20,3 (2020 р.)	19	16
Поширеність вірусного гепатиту С серед осіб, які вживають наркотики ін'єкційно, відсотки	68,4 (2020 р.)		
Особи, які живуть з ВІЛ, що отримують антиретровірусну терапію, від осіб, що знають про свій ВІЛ-статус від осіб, які вживають наркотики ін'єкційно, відсотки	69,7 (2021 р.)	90	95
Особи, які вживають наркотики ін'єкційно з задокументованим результатом визначення ВН (<1000) протягом останніх 12 міс серед осіб, які отримують АРТ	19,5 (2021 р.) 18,1 (п/п 2022)	94	95
Затверджено Стандарти з реабілітації, кількість нормативно-правових актів		1	
<b>Стратегічна ціль 4. Протидія незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, а також зменшення пропозицій таких засобів і речовин, які знаходяться у незаконному обігу та своєчасне їх вилучення</b>			
Кількість наркотичних засобів або психотропних речовин, вилучені/виявлені в установах виконання покарань і слідчих ізоляторах			
Кількість осіб, в яких вилучені/виявлені наркотичні засоби або психотропні речовини в установах виконання покарань і слідчих ізоляторах			
Кількість наркотичних засобів та психотропних речовин, вилучені/виявлені на території України			
Кількість осіб, яким вручено повідомлення про підозру у злочині, пов'язаному з незаконним обігом наркотичних засобів та психотропних речовин без мети збуту			
Кількість наркотичних засобів та психотропних речовин, вилучені/виявлені на території України			

Кількість осіб, яким вручено повідомлення про підозру у злочині, пов'язаному з незаконним обігом наркотичних засобів та психотропних речовин без мети збуту			
Кількість осіб, яким вручено повідомлення про підозру у злочині, пов'язаному з незаконним обігом наркотичних засобів та психотропних речовин з метою збуту			
Кількість виявлених підпільних лабораторій, що здійснювали виробництво наркотичних засобів або психотропних речовин			
Кількість випадків витоку лікарських засобів з їх законного обігу			

Інші індикатори, а також проміжні цільові показники ключових індикаторів повинні базуватися на стратегічних та оперативних цілях Стратегії, не суперечити їм та затверджуватися відповідними нормативно-правовими актами.

### **Обсяг фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів**

Фінансування заходів щодо реалізації Стратегії здійснюватиметься за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів у межах асигнувань, що передбачаються на відповідний рік, благодійних фондів, міжнародної технічної та фінансової допомоги та інших джерел, не заборонених законодавством.

Обсяг фінансування, матеріально-технічних і трудових ресурсів, необхідних для реалізації Стратегії, визначається щороку з урахуванням можливостей джерел фінансування.

---